

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1983/253

KARAR NO : 1984/450

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber, 1402 sayılı Yasa'nın 13/a-b maddesindeki süre ve bağlantı koşulunu içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : M. Ali Eren- Ali Ekber Sinci

O L A Y : Her iki sanığın önceden resmî makamlardan aldıkları izin üzerine, 18.1.1976 günü (Emperyalizmi, faşizmi ve hayat pahalılığını) protesto amacıyla tertip ettikleri mitingde kullanılmak üzere hazırladıkları pankartlarda, (Doğuda milli zulme son, katil iktidar, halklar devrim istiyor, hâlka hürriyet, kahrolsun patron ağa düzeni, Mahir, Hüseyin, Ulaş zafere kadar savaş, Kürdistan üzerindeki sömürüye, bas kuya son) şeklinde yazıların bulunduğu, miting sırasında bu afişlerin kullanıldığı gibi sanıklar tarafından afişlerdeki yazılı sözler ve sloganların ayrıca bağırılmak suretiyle söylendiği ve sanık Mehmet Ali Eren'in topluluğa hitaben yaptığı konuşmada, Şeyh Sait ve Dersim isyanlarının övücü sözler söylediği, ve bu suretle kürtçülük propagandası yapmak ve hükümetin manevi şahsiyetini alenen tahkir, kanunun cürüm saydığı fiili açıkça övmek ve cemiyetin muhtelif sınıflarını umumun emniyeti için tehlikeli bir tarzda kin ve adavete tahrik etmek suçlarını işledikleri ileri sürülerek TCK.nun 159/1., 142/3., 312. maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle Ovacık Sorgu Hakimliğince 3.8.1978 günlü, esas 1977/9, karar 1978/12 sayılı son soruşturmanın açılması kararı ile haklarında kamu davası açılmıştır.

Tunceli Ağır Ceza Mahkemesi; 16.5.1979 gününde, esas 1978/92, karar 1979/64 sayı ile; davanın sıkıyönetim askeri mahkemesinde görülmesi gerektiği görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi; 28.12.1979 gününde, 1979/396-231 sayı ile; sanık Ali Ekber Sinci'nin beraatine ve Mehmet Ali Eren'in 1 yıl ağır hapis 1 yıl üç ay hapis ve 500 lira ağır para cezası ile mahkumiyetine karar verdiği bu kararın sanık vekilinin temyizi üzerine, Askerî Yargıtay 4. Dairesi'nin 28.5.1980 günlü, 1980/197-187 sayılı ilâmı ile; ( CMUK.nun 263., 353 sayılı Yasa'nın 176. maddeleri serahatine binaen iddianamenin ve son soruşturmanın açılmasına dair olan kararın bütün sonuçlarını meydana getiren ve aynı şartlara tabi karar niteliğinde bulunan görevsizlik kararının bu niteliği alması ancak kanun yolları kapanıp kesinleşmesinden sonra mümkün bulunduğu cihetle Tunceli Ağır Ceza Mahkemesi'nce verilen ve tebliğ edil-

memesi nedeniyle kanun yolları açık olan ve bu itibarla da iddianamenin sonuçlarını meydana getirecek nitelikte bulunmayan görevsizlik kararına istinaden yargılama yapıp davanın esasına hükmedildiğinde isabet bulunmadığından hükmün 353 sayılı Yasa gereğince sanık ve sanık vekilinin temyizine atfen temyize gelmeyen diğer sanığa da sari ve şamil olmak üzere hükmün bozulmasına) karar verilmesi üzerine dava dosyasını yeniden incelemeye başlayan Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nce; 24.10.1980 gününde, 1980/444-192 sayı ile; sanıklara atılı suçların sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği ve görülmekte olan davalarla bağlantılı bulunmadığı görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Bu durumda olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu cihetle, Tunceli Ağır Ceza Mahkemesince bu görev uyuşmazlığının çözümlenmesi için dava dosyasını Uyuşmazlık Mahkemesine göndermesi gerekirken, yeniden esasa kaydı yapılarak duruşmaya devam edilmiş ve bilahare 25.2.1983 gününde, görev uyuşmazlığının çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olmakla, dava dosyası Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı'nın 4.11.1983 günlü, 1980/4368 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, A. Mazhar Akman, A. Cemal Göğüş, Necati Karakış, Ergun Argon ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 5.11.1984 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Çanioğlu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suçların bir bölümü devletin varlığına karşı işlenen suçlardan bulunduğundan, MGK'nın 7 sayılı Kararınının 4. maddesi kapsamında ve bu yönüyle sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkindir.

Ancak suçların, Ovacık ilçesini de kapsamına alan Tunceli ilinde 26.4.1979 da ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan daha önce 18.7.1976 günü işlenmesi ve sıkıyönetim askerî mahkemelerinin elköçüğü suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde örgütsel ve organik biçimde bağlantılı olarak işlendiğini gösteren somut delile dosyada rastlanmaması bakımından 1402 sayılı Yasa'nın 13/a-b maddesindeki süre ve bağlantı koşulu

gerçekleşmediğinden davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Bu nedenle Tunceli Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

**SONUÇ:** Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Tunceli Ağır Ceza Mahkemesi'nin 16.5.1979 günlü, esas 1978/92, karar 1979/64 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 5.11.1984 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

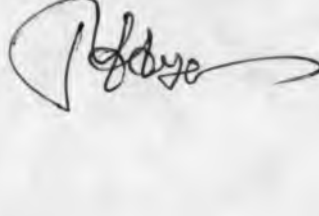
Başkan

Servet Tüzün



Üye

Y. İsmet Ayer



Üye

A. Mazhar Akman



Üye

A. Cemal Ögüş



Üye

Necati Karakış



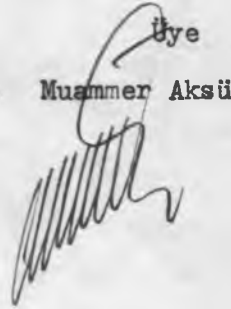
Üye

Ergun Argon



Üye

Muammer Aksüt



i/ç